

Nr 96.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående anslag till förrådsbyggnad i Älvsjö i Stockholm m. m.; given Stockholms slott den 14 februari 1936.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Henning Leo.

Utdrag av protokollet över kommunikationsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 14 februari 1936.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, VENNERSTRÖM, LEO, ENGBERG, EKMAN, SKÖLD.

Departementschefen, statsrådet Leo anför:

I årets statsverksproposition (utgifter för kapitalökning, bil. 4, punkterna 7—10) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på proposition, för budgetåret 1936/1937 beräkna reservationsanslag till ändamål och med belopp, som här angivas:

under punkt 7: till förrådsbyggnad i Älvsjö i Stockholm ..	kronor 450,000,
under punkt 8: till telefonstationsbyggnad i Sundbyberg ..	» 345,000,
under punkt 9: till inköp för telegrafverkets räkning av fastighet i Råsunda	» 30,000,
samt under punkt 10: till telefonstationsbyggnad i Tureberg ..	» 125,000.

Bihang till riksdagens protokoll 1936. 1 saml. Nr 96.

Då dessa ärenden numera äro i det skick, att de kunna upptagas till prövning, torde jag få i ett sammanhang anmäla dem för framläggande av slutligt förslag till riksdagen.

1:o.

Förrådsbyggnad i Älvsjö i Stockholm.

I skrivelse den 12 november 1935 har telegrafstyrelsen hemställt om anslag till förrådsbyggnad i Älvsjö i Stockholm.

Styrelsen har därvid till en början beträffande de nuvarande förrådslokalerna därstädes anfört:

Styrelsen förhörde för sitt huvudförrådsräkning ett invid järnvägsstationen beläget, telegrafverkets pensionsfond tillhörigt område, varå vore uppförda en varmbonad magasinsbyggnad, två kallmagasin med väggar av korrugerad plåt, två provisoriska skjul samt ett bostadshus. I magasinsbyggnaden förvarades materiel, som icke lämpligen kunde hysas i oeldade lokaler, såsom papper och blanketter, beklädnadseffekter, kontorsinventarier, finare verktyg, apparater, möbler m. m. I kallmagasinen och skjulen förvarades materiel, som icke toge skada av att förvaras i oeldade lokaler, huvudsakligast kablar och annan ledningsmateriel samt järn- och plåtmanufakturer. Den varmbonade magasinsbyggnaden hade uppförts i två etapper, åren 1922 och 1929. Kallmagasinen hade uppförts år 1910, det ena nybyggt men det andra flyttat från Stockholm, där det då varit i användning ett 15-tal år. De provisoriska skjulen hade uppförts åren 1922 och 1923.

Nämnda skjul vore av enklaste beskaffenhet: stolpar nedsatta i jorden och uppbärande ett tak av korrugerad plåt, det ena skjulet försett med väggar av ett enkelt lag bräder, det andra saknade väggar. Skjulen hade endast grusbelagda jordgolv, på vilka materielen lagrades med underlägg av plank. De vore således inga förvaringslokaler i vanlig bemärkelse och hade ursprungligen tillkommit för att provisoriskt bereda skydd för materiel, till dess det bleve lämpligt att uppföra mera ändamålsenliga lokaler. Provisoriet framginge än ytterligare därav, att båda skjulen låge på en sluttning från lastkajen till järnvägsspåret. Den tunga materiel, varom här vore fråga, måste därför transporteras upp och ned för denna sluttning, vilket i hög grad tyngde och fördyrade arbetet. Byggnadsfrågan hade emellertid uppskjutits, dels emedan det varit nödvändigt att i första hand tillgodose lokalbehovet för den materiel, som måste lagras i uppvärmda lokaler, dels emedan ett rationellt ordnande av lokalfrågorna för övrig materiel vore så pass kostsamt, att styrelsen i det längsta velat uppskjuta saken. Under tiden hade behovet av lagerutrymme starkt ökat. Såväl antalet lagerförda artiklar som de in- och utgående kvantiteterna hade stegrats högst avsevärt. Sålunda hade under 10-årsperioden 1925—1935 antalet lagerförda artiklar ökat med 75 % och de in- och utgående kvantiteterna, i vikt räknat, med cirka 100 %. Någon nedgång i dessa materialkvantiteter väntades icke utan fastmer en ytterligare stegring. Lagerutrymmena hade numera blivit alldeles för knappa, och sedan flera år hade stora kvantiteter måste lagras under bar himmel. Givetvis hade för utomhuslagringen valts materiel, som kunde tåla ett sådant förvaringssätt under en kortare tid, men lossnings- och lastningsarbetet försvårades högst avsevärt under vintermånaderna, då materielen bleve översnöad. Materiel, som icke utan skada kunde lagras utomhus, hade måste inläggas i det varmbonade magasinet, där den gjort intrång på utrymmena

för den mera ömtåliga materiel, för vilken detta magasin vore avsett, varför även detta magasin nu vore överfyllt. Ett nyligen tillkommet större behov av lagerutrymme i detta magasin kunde därför icke tillgodoses.

Provisorier och trångboddheten hade nu nått den gräns, fortsätter styrelsen, då ett ytterligare uppskjutande av lokalfrågans ordnande skulle äventyra en del av den lagrade materielen samt omöjliggöra upprätthållande av den ordning och reda, som vore villkoret för att ett förråd av denna omfattning, med ett lagervärde av cirka 3 miljoner kronor och omfattande cirka 2,500 olika artiklar, skulle kunna rationellt skötas och fylla sin uppgift. För att kunna täcka nuvarande behov av lagerutrymme, inberäknat ersättning för de provisoriska skjulen, och även utökningsbehovet för en längre tid framåt vore det nödvändigt att uppföra förrådslokaler med en sammanlagd golvarea av minst 3,600 kvadratmeter. Härom anför telegrafstyrelsen vidare:

I avsikt att få de nya förrådslokalerna så belägna i förhållande till de redan befintliga, att förrådsarbetet skulle kunna ordnas rationellt — även med tanke på framtida tillbyggnader — och samtidigt kostnadsfrågan lösas på ett förmånligt sätt, hade styrelsen låtit uppgöra och kostnadsberäkna olika alternativa förslag. Styrelsen hade därvid funnit, att den ur nämnda synpunkter bästa lösningen erhöles genom att inköpa en intill telegrafverkets område belägen tomt samt att å denna och angränsande del av nuvarande förrådstomten uppföra en byggnad i två våningar jämte rymlig vind. Vid detta alternativ kunde kallmagasinen bibehållas och utnyttjas. Om nämnda tomt icke inköptes, måste det ena magasinet rivras och den nya byggnaden förstoras med motsvarande utrymme. Härigenom skulle byggnadskostnaderna fördyras så mycket, att de avsevärt överskredde den sammanlagda kostnaden för tomt och byggnad i det ifrågasvarande alternativet.

Då byggnaden komme att uppbära mycket stora belastningar, syntes det lämpligaste byggnadsmaterialet vara armerad betong. Med hänsyn till den tjänstgörande personalen borde byggnaden även förses med värmeledning, så dimensionerad att temperaturen vintertid kunde hållas 10° över nollpunkten. Förslag till en sådan byggnad hade i september 1935 utarbetats av arkitekten Y. Ahlbom. Byggnadskostnaden, inklusive kostnader för värmeledning, vatten, avlopp, belysning och erforderliga hissar mellan våningarna, uppginge till 410,000 kronor.

Den till inköp ifrågasatta tomten, stadsägan Karlslugn, vore avstyckad från 2 1/4 mantal Älvsjö nr:ris 1 och 2 och hade en areal av 1,927 kvadratmeter. Den ägdes av greve G. Lagerbjelke i Älvsjö och salupriset uppginge till 40,000 kronor inklusive en å tomten befintlig bostadsbyggnad. Värdet av byggnaden uppskattades till 15,000 kronor, varför värdet av själva tomten bleve 25,000 kronor, motsvarande ungefär 13 kronor per kvadratmeter, vilket syntes acceptabelt för en i denna del av Älvsjö belägen tomt. Bostadsbyggnaden måste rivras för att giva plats för ifrågasvarande förrådsbyggnad.

Den sammanlagda kostnaden för tomt och nybyggnad skulle alltså, slutar styrelsen, bliva 450,000 kronor.

Telegrafstyrelsen hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att för uppförande av en förrådsbyggnad i Älvsjö för budgetåret 1936/1937 anvisa ett reservationsanslag av 450,000 kronor.

Stockholms stads byggnadsnämnd har i skrivelse till telegrafstyrelsen den 30 oktober 1935, med åberopande av yttrande av stadsarkitekten och under

i yttrandet angiven förutsättning, förklarat sig icke hava något att erinra mot ifrågavarande byggnadsföretag.

I sitt yttrande har *stadsarkitekten* framhållit, att byggnaden i fråga komme att huvudsakligen ligga å stadsågan nr 6,403 och till en mindre del å den till inköp föreslagna stadsågan nr 6,403 A men att även efter tillägg av detta område byggnaden upptoge väsentligt större del av tomtplatsen än som föreskrevs i § 80 mom. 2 byggnadsstadgan. En sammanläggning jämväl med angränsande, av telegrafverket disponerade stadsågan nr 6,402 syntes därför böra äga rum, helst byggnaden skulle komma att ligga närmare gränsen till denna stadsåga än 6 meter.

Byggnadsstyrelsen har i skrivelse till telegrafstyrelsen den 14 november 1935, under förutsättning att sammanläggning av nämnda tre stadsågor komme till stånd, förklarat sig icke hava något att erinra mot föreliggande ritningar och kostnadsberäkning, varjämte styrelsen framhållit, att arbetet i fråga lämpligen kunde utföras genom byggnadsstyrelsens försorg.

I utlåtande till Kungl. Maj:t den 21 november 1935 har byggnadsstyrelsen förklarat sig icke hava något att erinra mot förvärvet av den till inköp föreslagna stadsågan, då styrelsen med hänsyn till områdets centrala läge funnit det begärda priset skäligt.

Genom beslut den 31 januari 1936 har Kungl. Maj:t, bland annat, medgivit, att ifrågavarande stadsåga må, utan hinder av den fideikommisssegenskap, som kan vara fäst vid densamma, försäljas till telegrafstyrelsen för en köpeskilling av 40,000 kronor.

Departement-
schefen.

Telegrafverkets förrådsbyggnader i Älvsjö bestå av ett varmmagasin, två kallmagasin och två provisoriska skjul. Såsom telegrafstyrelsen framhållit, har förrådsverksamheten i Älvsjö under senare år stegrats i sådan omfattning, att lagerutrymmena blivit för knappa och att lagring av viss materiel måste ske utomhus, en anordning som från olika synpunkter befunnits olämplig. Ny förrådsbyggnad torde sålunda böra uppföras, och det av telegrafstyrelsen härutinnan förordade förslaget torde utgöra den lämpligaste lösning som står till buds. I likhet med byggnadsstyrelsen förutsätter jag, att, innan vidare åtgärder vidtagas av telegrafstyrelsen, sammanläggning av de ifrågavarande stadsågorna kommer till stånd.

Köpeskillingen för tomtförvärvet, 40,000 kronor, synes godtagbar. Ej heller har jag funnit anledning till erinran mot de för byggnadens uppförande föreliggande ritningarna och kostnadsberäkningarna, de senare slutande å ett belopp av 410,000 kronor. Sålunda för ändamålet erforderliga medel, tillhoppa 450,000 kronor, torde böra i sin helhet anvisas å riksstaten för nästa budgetår.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *förrådsbyggnad i Älvsjö i Stockholm* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett reservationsanslag, att utgå av lånemedel, av ..... kronor 450,000.

2:o.

Telefonstationsbyggnad i Sundbyberg.

I sin skrivelse den 12 november 1935 har telegrafstyrelsen framlagt förslag i fråga om fortsatt automatisering av telefonnätet inom Stockholms förortsområden. Om de allmänna förutsättningarna för den fortsatta automatiseringen har styrelsen därvid anfört:

Automatiseringen av Stockholms telefonnät hade under de senare åren utsträckts att omfatta även närmast staden belägna växelstationer. Sålunda hade år 1934 telefonnätet i Lidingö stad helt och hållet automatiserats, och arbetet med automatisering av näten i Nockeby, Ulvsunda, Ålsten och Äppelviken påginge. Automatisering av de manuella stationerna i Enskede och Stureby vore omedelbart förestående, och för detta ändamål påginge uppförande av nytt stationshus i Enskede.

De förortsområden, som enligt automatiseringsplanen nu närmast skulle komma i fråga att erhålla automatisk telefonkoppling, betjänades av stationerna i Sundbyberg, Bromma, Duvbo, Råsunda, Hagalund, Huvudsta och Tureberg. Automatiseringen av dessa stationer vore avsedd att genomföras på det sätt, att abonnenterna i Sundbyberg, Bromma och Duvbo skulle betjänas från en gemensam automatisk telefonstation, förlagd till Sundbyberg, under det att abonnenterna i Råsunda, Hagalund och Huvudsta skulle sammanföras till en automatstation i Råsunda och Turebergsabbonnenterna ingå till en automatstation i Tureberg.

För att erhålla en i möjligaste mån jämn årlig fördelning av utbyggnadsplanen hade styrelsen vidtagit anstalter för att automatstationerna i Sundbyberg och Tureberg skulle kunna vara färdiga att tagas i bruk i början av år 1938 och stationen i Råsunda ett år senare. Sundbybergs- och Råsundastationernas belägenhet måste dock avgöras i ett sammanhang och lokalfrågorna ordnas.

Beträffande telefonstationen i Sundbyberg, vilken alltså efter automatisering avsetts skola betjäna abonnenter i Sundbyberg, Bromma och Duvbo, har styrelsen därefter anfört:

Sundbybergsstationen är för närvarande inrymd i förhyrd lokal mot en årshyra av 3,000 kronor, och för stationerna i Bromma och Duvbo förhyras lokaler för en årshyra av 600 respektive 800 kronor. Att inrymma den för dessa tre stationer avsedda nya automatstationen i förhyrd lokal finner styrelsen icke tillrädligt, utan bör härför en verket tillhörig byggnad uppföras.

Under förutsättning av Kungl. Maj:ts godkännande har därför kontrakt upprättats om förvärv för telegrafverkets räkning av stadsägan nr 283 i kvarteret Plåten med adress Vasagatan nr 2 och Bangatan nr 3 i Sundbybergs stad för en köpeskilling av 55,000 kronor. Å den ifrågavarande stadsägan, som har en areal av 1,749 kvadratmeter, finnes uppförd en trävilla och ett verkstadsskjul, båda i dåligt skick, vilka skulle nedrivras. Fastighetens belägenhet är med hänsyn till abonnentfördelningen och beräknad framtida utveckling av bebyggelsen särdeles lämplig och det begärda priset skäligt.

Då även postverket vore i behov av nya lokaler i Sundbyberg, hade samråd ägt rum med generalpoststyrelsen vid bestämmandet av den för en ny automatstationsbyggnad behövligen tomtmarken. *Generalpoststyrelsen* hade i anslutning härtill i skrivelse den 12 november 1935 anfört:

För postkontoret förhörde postverket för närvarande av enskild person i fastigheten stadsågan 254—255 med adressnummer 64 vid landsvägen i Sundbyberg lokal med en sammanlagd golvyta av 245 kvadratmeter i bottenvåningen, vartill komme källarutrymme på omkring 50 kvadratmeter för arkiv samt för förvaring av dragkärra, velocipeder m. m. Hyreskontraktet gällde till och med den 30 september 1939 med ett års uppsägningstid.

Den nuvarande postlokalen hade disponerats sedan den 1 oktober 1928 och vore i vissa avseenden mindre tillfredsställande, huvudsakligen beroende på starka sättningar i grunden till byggnaden. Som en följd av sättningarna hade stora sättsprickor uppstått i väggarna, varjämte bristfälligheter uppkommit å fönster, dörrar och golv. Först efter upprepade framställningar hade husägaren kunnat förmås att under år 1934 — efter överenskommen förlängning av hyrestiden — söka avhjälpa de värsta felaktigheterna. Enligt från fackmannahåll gjort uttalande hade man emellertid anledning befara, att de vidtagna åtgärderna komme att visa sig icke vara tillfyllest. Lokalen verkade mörk och dyster, särskilt i själva expeditionsrummet. Brevbärarrummet hade en mindre lämplig form, och kapprum saknades för såväl kassasom brevbeararpersonalen.

Posttrafiken i Sundbyberg visade tendens till ökning, och krav på utökade lokalutrymmen syntes därför inom kort vara att emotse. Även om lokalutrymmena kunde anses tillräckliga för närvarande och till hyrestidens utgång, syntes det för tiden därefter bliva nödvändigt att söka erhålla utökad och mera ändamålsenlig lokal. Någon möjlighet att genom utvidgning av den nuvarande lokalen tillgodose detta behov funnes icke.

Anskaffandet av lämplig och välbelägen postkontorslokal i Sundbyberg hade alltid varit förenat med avsevärda svårigheter. Då nu fråga uppstått om förvärvande för telegrafverkets räkning av en centralt belägen tomt för uppförande därå av en automatstation, ansåge generalpoststyrelsen det vara synnerligen önskvärt, att postkontoret kunde inrymmas i den planerade nybyggnaden. Den till inköp föreslagna tomten — belägen i omedelbar närhet av torget — hade jämväl ett ur postal synpunkt fördelaktigare läge än den fastighet, dit postkontoret nu vore förlagt. Av företedda preliminära ritningar framginge att tillräckliga och fullt ändamålsenliga postlokaler skulle kunna anordnas i nybyggnaden. Framtida behov av utökade postlokaler syntes utan större svårighet kunna tillgodoses genom en mindre tillbyggnad. Det för postverkets räkning nu behövliga utrymmet beräknade styrelsen till omkring 350 kvadratmeter, varav 300 kvadratmeter i bottenvåningen och cirka 50 kvadratmeter i källarvåningen.

Telegrafstyrelsen anför vidare:

Utvecklingen av telegrafverkets rörelse vid stationerna i Sundbyberg, Bromma och Duvbo under de sista tio åren framginge av efterföljande tablåer:

Vid ingången av år	Antal lokal- ledning	Antal huvud- abonnemang	Antal telefon- apparater
<i>Sundbyberg.</i>			
1926	1,034	1,023	1,149
1930	1,196	1,184	1,343
1933	1,455	1,442	1,610
1934	1,496	1,483	1,668
1935	1,527	1,514	1,712

Vid ingången av år	Antal lokal- ledningar	Antal huvud- abonnemang	Antal telefon- apparater
<i>Bromma.</i>			
1926	170	168	177
1930	154	152	162
1933	193	189	206
1934	202	198	217
1935	212	208	229
<i>Duvbo.</i>			
1926	242	241	247
1930	329	328	338
1933	364	362	374
1934	376	373	387
1935	381	378	390

Såsom förut sagts borde den nya automatstationen i Sundbyberg kunna tagas i bruk i början av år 1938. Lokaler för stationen borde därför stå färdiga omkring ett år tidigare och byggnadsarbetet påbörjas så snart ske kunde under år 1936.

Enligt styrelsens uppdrag hade därför arkitekten Carl Åkerblad uppgjort ritningar till nybyggnaden. Byggnaden skulle uppföras av tegel i tre våningar jämte källarvåning och beräknades kosta 290,000 kronor. I denna summa inginge kostnad för garage, rivning av å tomten befintlig bebyggelse, planering av gårdsutrymmet samt stängsel till ett sammanlagt belopp av 25,000 kronor.

Bottenvåningen skulle inrymma lokaler för postverket. Våningarna en och två trappor upp skulle inrymma telefonstationslokaler jämte tre lägenheter om två rum och kök, avsedda för stations- och reparatörspersonal. Till källaren komme att förläggas förrådslokaler för de båda verken, kapprum för brevbärare, arkiv för postkontoret, tvättstuga, torkrum och hushållskällare för bostädernas behov samt pannrum och kolförråd.

Generalpoststyrelsen hade godkänt planen för postverkets lokaler.

Sammanlagda kostnaden för inköp av tomt och uppförande av stationsbyggnaden skulle alltså, slutar telegrafstyrelsen, uppgå till (55,000 + 290,000) 345,000 kronor.

Telegrafstyrelsen hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen, att för inköp av stadsägan nr 283 i kvarteret Plåten i Sundbybergs stad samt för uppförande därstädes av en telefonstations- och postbyggnad för budgetåret 1936/1937 anvisa ett reservationsanslag av 345,000 kronor.

I utlåtande den 21 november 1935 har *byggnadsstyrelsen* anfört, att styrelsen, som funne det för ifrågavarande område begärda priset skäligt med hänsyn till områdets centrala läge, icke hade något att erinra mot fastighetsköpet.

Med skrivelse den 7 februari 1936 har telegrafstyrelsen överlämnat, bland annat, ritningar och kostnadsberäkning rörande ifrågavarande stationsbyggnad ävensom yttranden av byggnadsstyrelsen och vederbörande byggnadsnämnd.

Ritningarna hava upprättats av arkitekten C. Åkerblad och innefatta viss omarbetning med hänsyn till av byggnadsnämnden framställda anmärkningar i fråga om byggnadens utformning. Kostnaderna för byggnaden hava beräknats till 290,000 kronor, däri inberäknat ett belopp av 12,000 kronor för särskild garagebyggnad.

Byggnadsnämnden i Sundbyberg har den 30 sistlidne januari förklarat sig icke hava något att erinra mot en nybyggnad med föreslaget utförande.

Byggnadsstyrelsen har i sitt yttrande, dagtecknat den 31 januari 1936, tillstyrkt att nu föreliggande förslag i huvudsak lägges till grund för byggnadens uppförande. I fråga om de beräknade kostnaderna har styrelsen icke något att erinra.

Departementschefen.

Vad till en början angår frågan om fortsatt automatisering av förortsområdena norr om Stockholm har jag icke funnit anledning till erinran mot den av telegrafstyrelsen härutinnan framlagda planen, enligt vilken för abonnenterna i Sundbyberg, Bromma och Duvbo skulle inrättas en gemensam station i Sundbyberg, under det att för abonnenterna i Råsunda, Hagalund och Huvudsta skulle inrättas en station i Råsunda och för abonnenterna i Tureberg en station därstädes.

Till frågan om de nu erforderliga åtgärderna beträffande Råsunda och Tureberg återkommer jag i det följande.

Förslaget rörande den till Sundbyberg förlagda automatstationen är motiverat jämväl av att för postkontoret i staden erfordras större och mera ändamålsenliga lokaler än de som nu förhyras för kontorets räkning. Enligt nämnda förslag skulle för en köpeskilling av 55,000 kronor inköpas en fastighet i hörnet av Vasa- och Bangatorna och, efter rivning av därå befintliga byggnader — en trävilla och ett verkstadsskjul — å densamma uppföras en nybyggnad jämte ett fristående garage. Då jag i likhet med byggnadsstyrelsen icke funnit anledning till erinran mot nämnda köpeskilling eller i fråga om de föreliggande ritningarna och de beräknade byggnadskostnaderna, 290,000 kronor, och då förslaget i sin helhet synes innebära en lämplig lösning av såväl telegrafverkets som postverkets lokalfrågor, vill jag tillstyrka, att anslag för ändamålet äskas av riksdagen. Det erforderliga anslagsbeloppet, 345,000 kronor, torde med hänsyn till vad telegrafstyrelsen anfört om tiden för stationens färdigställande böra i sin helhet anvisas för nästa budgetår.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *telefonstationsbyggnad i Sundbyberg* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett reservationsanslag, att utgå av lånemedel, av ..... kronor 345,000.

3:o.

Inköp för telegrafverkets räkning av fastighet i Råsunda.

I anslutning till vad telegrafstyrelsen, såsom under föregående punkt återgivits, anfört i fråga om de allmänna förutsättningarna för fortsatt automatisering av telefonnätet inom Stockholms förortsområden, har styrelsen i sin skrivelse den 12 november 1935 föreslagit inköp av fastighet i Råsunda för ny telefonstationsbyggnad.

Härom har *telegrafstyrelsen* anfört:

Såsom styrelsen förut anfört måste vid planläggningen av stationerna för de nordväst om Stockholm liggande förortssamhällena stationernas belägenhet i förhållande till varandra fastslås i ett sammanhang. Frågan om förläggningen av automatstationen för Råsundakomplexet (Råsunda, Hagalund och Huvudsta) måste därför avgöras samtidigt med att den för Sundbybergsområdet avsedda stationens läge bestämmes.

För den nuvarande stationen i Råsunda förhyrdes lokal mot en årshyra av 1,800 kronor. Stationen i Huvudsta vore inrymd i lokal, som telegrafverket hyrde för en årlig hyra av 700 kronor. Hagalundsstationen däremot vore förlagd till en telegrafverket tillhörig mindre byggnad, som verket erhållit vid inköpet år 1918 av aktiebolaget Stockholmstelefonns nät. Byggnaden vore icke tillräcklig för inrymmande av en automatstation av den storleksordning, varom här vore fråga, och för övrigt kunde fastigheten på grund av sin belägenhet — i utkantens av Råsundastationens abonnentområde — icke komma i fråga att användas för Råsundakomplexets automatstation. Styrelsen hade därför för avsikt att för stationen i fråga uppföra en särskild fastighet.

Av de tomter, vilka skulle kunna komma till användning för en stationsbyggnad, hade styrelsen funnit en av Råsunda förstadsaktiebolag erbjuden tomt i kvarteret Charlottenburg inom Råsunda municipalsamhälle lämpligast såväl till läge som storlek. Mot priset, 20 kronor per kvadratmeter, hade styrelsen icke funnit anledning till erinran. Styrelsen hade därför upprättat preliminärt kontrakt angående inköp för telegrafverkets räkning av förenämnda tomt. Den innehölle 1,500 kvadratmeter, och priset uppginge alltså till 30,000 kronor.

Telegrafstyrelsen hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att för inköp av en tomt i kvarteret Charlottenburg inom Råsunda municipalsamhälle för budgetåret 1936/1937 anvisa ett reservationsanslag av 30,000 kronor.

Byggnadsstyrelsen har i utlåtande den 21 november 1935 anfört, att styrelsen, som funne det för ifrågavarande tomt begärda priset skäligt med hänsyn till områdets centrala läge, icke hade något att erinra mot det föreslagna tomtförvärvet.

Då ett genomförande av telegrafstyrelsens förevarande förslag till tomtförvärv skulle möjliggöra en lämplig förläggning av den blivande stationsbyggnaden, och då det begärda priset, 20 kronor för kvadratmeter, synes godtagbart, vill jag tillstyrka, att det för ändamålet erforderliga anslaget å 30,000 kronor nu äskas av riksdagen.

Departementschefen.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till inköp för telegrafverkets räkning av fastighet i Råsunda för budgetåret 1936/1937 anvisa ett reservationsanslag, att utgå av lånemedel, av ..... kronor 30,000.

4:o.

Telefonstationsbyggnad i Tureberg.

I sin förberörda skrivelse den 12 november 1935 har telegrafstyrelsen i enlighet med planen för automatisering av telefonnätet inom Stockholms förorter jämväl hemställt om anslag till en telefonstationsbyggnad i Tureberg.

Styrelsen erinrar till en början om att Kungl. Maj:t den 16 augusti 1934 bemyndigat styrelsen att för en köpeskilling av högst 4,645 kronor 20 öre förvärva fastigheterna Edsbergs egnahem nr 724 och 725 i Tureberg. Styrelsen hade i sin framställning härom anfört bland annat:

Antalet huvudabonnemang vid Turebergs växelstation hade den 1 januari 1934 utgjort 1,180. Under de senaste fem åren hade ökningen uppgått till i medeltal 130 abonnemang per år, och, så vitt då kunde bedömas, måste man även under de närmaste åren räkna med en i stort sett oförändrad abonnenttillströmning. När stationen icke kunde utbyggas mer än till 2,000 nummer, bleve en ny station alltså erforderlig inom fyra à fem år. Den nuvarande stationslokalen kunde därvid icke komma till användning, dels därför att den vore otillräcklig för ändamålet, dels därför att den med tanke på nätets ekonomiska ordnande vore olämpligt belägen inom samhället. När det därjämte ansetts mindre välbetänkt att nybygga en telefonstation av den storleksordning, varom här bleve fråga, i en förhyrd lokal, hade styrelsen för avsikt att för stationen uppföra en särskild fastighet, som därjämte skulle inrymma garage och förrådsutrymmen för den telegrafverkets linje- och stationsmateriel, som måste finnas å platsen.

Med hänsyn till att tomterna inom de centrala delarna av samhället i det närmaste vore slutsålda hade det visat sig nödvändigt att med det snaraste inköpa behövlig mark, särskilt som priset ännu vore relativt lågt.

I anslutning härtill anför telegrafstyrelsen vidare:

Under år 1934 har abonnentantalet vid Turebergs station ytterligare ökats och uppgick vid ingången av år 1935 till 1,309 eller 129 abonnemang mera än vid närmast föregående årsskifte.

Såsom telegrafstyrelsen i sin motivering för stationsbyggnaden i Sundbyberg anfört, bör automatisk telefonstation i Tureberg vara färdig att tagas i bruk i början av år 1938 och bör av denna anledning lokal för stationen finnas tillgänglig under 1937 års första hälft. Vid denna tidpunkt bör därför den planerade nya stationsbyggnaden vara uppförd. Telegrafstyrelsen har med anledning härav låtit arkitekten Carl Åkerblad uppgöra ritningar till ifrågasvarande byggnad. Denna skulle uppföras av tegel i två våningar jämte källarvåning och beräknas kosta 125,000 kronor, vari ingår kostnaden för planering av tomten, delvis stensättning av densamma samt stängsel med tillhoppa 10,000 kronor.

Bottenvåningen och våningen en trappa upp skulle tagas i anspråk för stationslokaler, varjämte i bottenvåningen skulle inrymmas en reparatörs-

bostad om två rum och kök. Till källarvåningen skulle förläggas förråd, garage, kol- och pannrum samt för bostadslägenheten erforderliga utrymmen.

Vid överläggning med generalpoststyrelsen angående eventuell flyttning av Turebergs poststation till den planerade nya automatstationsbyggnaden har det konstaterats, att det ur alla synpunkter är fördelaktigast, att poststationen, som nu är inrymd i statens järnvägars stationshus på platsen, bibehålles i järnvägens omedelbara närhet.

Med hänvisning till det anförda hemställer telegrafstyrelsen, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att för uppförande av en automatstationsbyggnad i Tureberg för budgetåret 1936/1937 anvisa ett reservationsanslag av 125,000 kronor.

Med förut under punkt 2 omförmälda skrivelse den 7 februari 1936 har telegrafstyrelsen överlämnat ritningar och kostnadsberäkning rörande förevarande stationsbyggnad ävensom yttranden av byggnadsstyrelsen och vederbörande byggnadsnämnd.

Ritningarna äro upprättade av arkitekten C. Åkerblad och innefatta en i anslutning till önskemål, som uttalats av byggnadsnämnden, ändrad förläggning av byggnaden å tomten. Kostnadsberäkningen slutar å ett belopp av 125,000 kronor.

Byggnadsstyrelsen har icke haft något att erinra mot ritningarna och kostnadsberäkningen.

Då behovet av ny telefonstation i Tureberg nu synes aktuellt, torde frågan härom böra upptagas till slutlig prövning. Tomt för ändamålet har förvärvats jämlikt av Kungl. Maj:t den 16 augusti 1934 givet bemyndigande. Mot de av arkitekten C. Åkerblad uppgjorda ritningarna och kostnadsberäkningen, slutande å 125,000 kronor, har jag i likhet med byggnadsstyrelsen icke funnit anledning till erinran. På grund härav och då stationsbyggnaden, enligt vad telegrafstyrelsen framhållit, bör vara uppförd under förra hälften av år 1937, tillstyrker jag, att för ändamålet erforderligt anslag anvisas å riksdagen för nästa budgetår.

Departementschefen.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *telefonstationsbyggnad i Tureberg* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett reservationsanslag, att utgå av lånemedel, av ..... kronor 125,000.

Till vad departementschefen under punkterna 1:o—4:o hemställt, vari statsrådets övriga ledamöter instämma, behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Fredric Hawerman.